

TIBBIY MA'LUMOTLI MUTAHASISLAR TAYYORLASHDA INNOVATSION O'QITISH USULLARI

Ahmadaliev D.T

Ilmiy rahbar: Latipova K.D

Toshkent tibbiyot akademiyasi

Annotatsiya: Kompyuterning o'zi biron bir dastur sohasida bilimga ega emas. Bu bilimlarning barchasi kompyuterda bajariladigan dasturlarda jamlangan. Bu musiqa tinglash uchun bitta magnitafon yetarli emasligiga o'xshaydi - sizda yozuvlar, lazer disklari bo'lgan kassetalar bo'lishi kerak.

Kompyuter ma'lum harakatlarni amalga oshirishi uchun uning dasturini, ya'ni kompyuterga tushunarli tilda aniq va batafsil ko'rsatmalar ketma-ketligini, axborotni qanday qayta ishlash kerakligini yaratish kerak. Kompyuter uchun dasturlarni o'zgartirib, uni buxgalter, dizayner, shifokor va boshqalar uchun ish joyiga aylantirishingiz mumkin.

Kalit so'zlar: Elektron tibbiyot, EKG, EEG, Multimedia

Hozirgi vaqtda kompyuter hayotimizning ajralmas qismi bo'lib, shuning uchun xalq xo'jaligining turli sohalarida va xususan, tibbiyotda qo'llaniladi. Zamonaviy kompyuter uchta asosiy qismdan iborat: tizim bloki, monitor va klaviatura va qo'shimcha qurilmalar - printer va boshqalar, lekin aslida kompyuterning barcha bu qismlari "elektron sxemalar to'plami" dir.

Axborot texnologiyalari zamonaviy dunyoning ajralmas qismidir. Taraqqiyot bilan birga kelgan yoki u bilan birga ancha oldinga siljigan faoliyatning ko'plab sohalarida ularsiz amalga oshirib bo'lmaydi.

Kompyuter texnologiyalarining rivojlanishi jamiyatga bizning faoliyatimizning barcha sohalariga: fan, madaniyat, ta'lim, ishlab chiqarish, boshqaruv va boshqalarga kirib boradigan jadal rivojlanayotgan integratsiya jarayonlari bilan bog'liq global axborotlashtirish muammosiga yondashish imkonini berdi.

Jamiyatni axborotlashtirish - bu global ijtimoiy jarayon bo'lib, uning o'ziga xos xususiyati shundaki, ijtimoiy ishlab chiqarish sohasidagi faoliyatning asosiy turi - axborotni to'plash, to'plash, qayta ishlash, saqlash, uzatish, foydalanish, ishlab chiqarish. mikroprotssessor va kompyuter texnikasining zamonaviy vositalari, shuningdek, axborotni o'zaro ta'sir qilish va almashishning turli vositalari. Internetga asoslangan axborot texnologiyalari, telekommunikatsiya tarmoqlari va intellektual kompyuter tizimlari kelajak avlod uchun bilim, turli axborot va materiallarni erkin tarqatish imkoniyatlarini ochib beradi.

U yangi ijtimoiy muhitga moslashish zarurati bilan yuzma-yuz turishi kerak, bunda axborot va ilmiy bilimlar jamiyat salohiyati va uning rivojlanish istiqbollarini belgilovchi asosiy omillarga aylanadi. Yagona global axborot tizimlaridan foydalanish ta'limga axborot texnologiyalarini joriy etishni ta'minlaydi: yagona ta'lim maydoni shakllanmoqda, insonning muloqot qilish va umumiy nomoddiy resurslardan foydalanish, katta hajmdagi ma'lumotlarni tushunish va qayta ishlashga bo'lgan ehtiyoji ortib bormoqda.

Ta'limni axborotlashtirishning ma'nosi o'qituvchi va talabalar uchun madaniy, ma'rifiy va ilmiy ma'lumotlardan erkin foydalanish uchun qulay shart-sharoitlarni yaratishdir. Shuni ham tushunish kerakki, ta'lim sohasini axborotlashtirish ijtimoiy faoliyatning boshqa sohalarini axborotlashtirishdan oldinroq bo'lishi kerak, chunki bu erda yangi turdagi ta'limni rivojlantirish uchun ijtimoiy, psixologik, umumiy madaniy va kasbiy shartlar mavjud. jamiyat quriladi.

Tibbiyot tashkilotlari avtomatlashtirilgan axborot tizimlarini faol joriy etmoqda. Bunday tizimlar axborot bazasini yaratish va davom etayotgan tashxis va davolash haqidagi barcha ma'lumotlarni o'z ichiga olgan bemorlarning yagona ma'lumotlar bazasini yuritish imkonini beradi. Tibbiyot xodimlari mehnati samaradorligi ortib bormoqda. ko'plab mexanik operatsiyalar avtomatik ravishda amalga oshiriladi (sertifikatlar, hisobotlar, test natijalari va boshqalarni berish), tibbiyot xodimlarining mehnat xarajatlari kamayadi.

Axborot texnologiyalari ma'lumotlarni har tomonlama tahlil qilish va klinik tekshiruv, tekshirish, tashxis qo'yish va kasalliklarning prognozi paytida qarorlarni optimallashtirish imkonini beradi.

Hozirgi bosqichda tibbiyot katta hajmdagi ma'lumotlar tufayli kompyuterlardan foydalanishga muhtoj: laboratoriyada qon sonini hisoblashda, ultratovush tekshiruvida, kompyuter tomografiyasida, elektrokardiografiyada va boshqalar.

Elektron tibbiyot - bu davolash uchun yangi imkoniyat, axborot texnologiyalari imkoniyatlariga asoslangan va aholiga hamma joyda tibbiy yordam ko'rsatishni boshqaradigan, shifokorlar, hamshiralar va tibbiyot xodimlariga yordam beradigan aqlli yaxlit muhitni rivojlantiruvchi yangi sog'liqni saqlash sanoati. eng yangi diagnostika usullari, davolash usullari va imkoniyatlarini klinik amaliyotga joriy etish shakli. turli geografik joylarda joylashgan shifokorlarning hamkorligi. Tibbiyot fakulteti talabasining kompyuter savodxonligini oshirish uning kelajakdagi kasbiy faoliyatida mehnatni faollashtirish uchun zarurdir.

O'quv jarayonida talabalar kompyuterdan o'quv, ilmiy, axborot, diagnostika va davolash maqsadlarida mohirona foydalanishni o'rganishlari kerak. Axborot texnologiyalaridan foydalanish qobiliyati shifokorning eng muhim kasbiy mahoratidan biriga aylanib bormoqda. Aytish mumkinki, kompyuterdan foydalanmasdan ko'plab kasalliklarni davolash mumkin emas. Tibbiyotda

kompyuterlashtirish. Bitiruvchilar o'z ishlarida (va allaqachon amaliy mashg'ulotlarda) birinchi kunlardan boshlab o'z ishlarida kompyuterlardan foydalanishga duch kelishadi va bir necha yillardan keyin tibbiyot umuman kompyutersiz ishlay olmaydi. Bemorni davolash uchun odatda dori-darmonlar kerak bo'ladi.

Dori-darmonlarni buyurish uchun shifokor tashxis qo'yishi kerak. To'g'ri tashxis qo'yish uchun shifokor bemor haqida juda ko'p ma'lumotga ega bo'lishi kerak (shu jumladan ob'ektiv laboratoriya tekshiruvlari: siydik tahlillari, qon testlari, rentgenografiya, ultratovush tekshiruvi natijalari va kasallikni aniqlashning boshqa ko'plab kam ma'lum usullari). Kasallik bilan to'g'ri va tez kurashish uchun shifokor ushbu bemorga dori qanday ta'sir qilishini, uning tanasida qanday o'zgarishlar sodir bo'lishini va davolash qanchalik samarali ekanligini aniq bilishi kerak.

Shuningdek, shifokor bemorning sog'lig'i, o'tmishdagi kasalliklari, turmush sharoiti, bemor hayotida duch keladigan zararli omillar va boshqalar haqida ko'p narsalarni bilishi kerak. Yana bir vaqt talab qiladigan jarayon - bu qog'ozbozlik. Agar siz shifokorga borgan bo'lsangiz, shifokorning yonida bir hamshira borligini payqadingiz, u nimadir yozadi: hujjatlarni rasmiylashtiradi. Tasvirlar, EKG ma'lumotlari, EEG va boshqalar, matnlar, fotosuratlar yoki boshqa turdagi tibbiy ma'lumotlarni o'z ichiga olgan tibbiy yozuvlarni saqlash va saqlash uchun katta resurslar talab qilinadi.

Bundan tashqari, sog'liqni saqlash tizimining o'zi taqsimlanadi va shuning uchun bemor to'g'risidagi ma'lumotlar turli tashkilotlarda bo'lishi mumkin. Agar bemor boshqa klinikaga yoki shifoxonaga borsa, ko'p narsalarni qaytadan qilish kerak.

Xo'sh, shaxsiy kompyuter yordamida qanday vazifalarni hal qilish mumkin?

Murojaatlarning to'liq tarixiga ega bo'lgan bemorlarning elektron ma'lumotlar bazasini va birinchi murojaat qilingan kundan boshlab ularning batafsil mazmuni bilan ko'rsatiladigan tibbiy xizmatlar ro'yxatini yuritish. Ma'lumotlar bazasidagi har qanday ma'lumotni tezkor kontekstli qidirish.

Tayyor shablonlar yordamida: a) tibbiyot xodimlarining vaqtini tejash; b) holatlar va tadqiqotlar tavsiflarini standartlashtirish va algoritmlash.

Mutaxassislar bilan elektron navbatlar va elektron uchrashuvlarni boshqaring.

Bemorlar uchun qabul qilish, retseptlar, ekstraktlar, kasallik varaqalari va boshqa standartlashtirilgan hujjatlarni elektron avtomatlashtirilgan tayyorlashdan foydalaning.

Mahalliy (klinikada)dan tortib to global miqyosdagi yagona axborot tarmoqlarini yarating.

Eng so'nggi tibbiy ma'lumotlarga kirish uchun Internetdan foydalanish, hamkasblar bilan professional aloqalarni o'rnatish, tajriba almashish.

Va bu shaxsiy kompyuterning aniq afzalliklaridan faqat ba'zilari.

Tibbiyotda axborot texnologiyalarining rivojlanishi muqarrar, shuning uchun tibbiyot kollejlari va oliy o'quv yurtlari talabalari zamonaviy mutaxassis shaxsiy kompyuterni bilishi kerakligini tushunishlari kerak. Zamonaviy tibbiyot xodimi kompyuter texnologiyasini o'zlashtirish uchun bor kuchini sarflashi kerak. Bugungi kunda tibbiyot xodimlarini tayyorlashni tibbiy muammolarni hal qilish vositalari va usullarini taklif qiluvchi axborot texnologiyalaridan foydalanmasdan tasavvur qilib bo'lmaydi.

Tibbiyot xodimining kasbiy faoliyatida axborot usullaridan foydalanishning asosiy maqsadi aholi salomatligini muhofaza qilish sifatini oshiradigan kompyuter texnologiyalaridan foydalanish orqali tibbiyotdagi axborot jarayonlarini optimallashtirishdan iborat. Tibbiyot murakkab vazifani - usullarni, informatika esa tizimli vazifa - vositalar - usullar - texnikaga asoslangan vositalar - texnikalar majmuasini ta'minlaydi.

Qo'llaniladigan axborot texnologiyalari turlari quyidagi vazifalarga ko'ra tasniflanadi

Matnli tibbiy hujjatlarni qayta ishlash.

Tibbiyotda matematik modellashtirish (raqamlarni qayta ishlash texnologiyalari).

Axborot tizimlarini yaratish va ular bilan ishlash (ma'lumotlarni qayta ishlash texnologiyalari).

Multimedia mahsulotlarini yaratish (multimedia texnologiyalari).

Tibbiyot xodimi amaliyotida Internet xizmatlaridan foydalanish (tarmoq texnologiyalari).

Yuqoridagi vazifalar quyidagi maqsadlarni to'liq aks ettiradi:

Zamonaviy talablarga javob berish va tibbiy ta'limga maxsus o'qitish samaradorligini oshirish uchun quyidagilar zarur:

Tibbiyot talabalariga kompyuter savodxonligi asoslarini o'rgatish;

Tibbiyot ta'lim muassasalarida talaba va o'qituvchilarning kompyuter va axborot bazalaridan to'liq foydalanish, internet tarmog'idan erkin foydalanish imkonini beruvchi infratuzilmani yaratish;

Talabalar va o'qituvchilar tomonidan eng zamonaviy multimedia o'quv qo'llanmalari va kurslarini ishlab chiqishni rag'batlantirish va iloji bo'lsa, ularni Internet tarmog'ida joylashtirish.

Shunday qilib, tibbiyot xodimini tayyorlash bosqichida axborot texnologiyalaridan foydalanish kelajakdagi mutaxassisning axborot madaniyatini shakllantirishning zaruriy tarkibiy qismidir. Tibbiyot kollejlari va oliy o'quv yurtlari talabalarining axborot madaniyatini shakllantirishning strategik yo'nalishlari quyidagilardan iborat:

kasbiy mahoratni oshirish;

axborot va ta'lim muhitida ishlash qobiliyati;

bag'rikenglik, xushmuomalalik, hamkorlik qilish qobiliyati;

hayot davomida o'z-o'zini tarbiyalashga tayyorlik;

axborot madaniyati sohasida olingan bilimlarni amaliy faoliyatda qo‘llash qobiliyati.

FOYDALANILGAN ADABIYOT

1.V. I. Karpuzova, E. N. Skripchenko, K. V. Chernysheva. "Menejmentda axborot texnologiyalari"kursi bo‘yicha kurs ishlarini bajarish bo‘yicha ko‘rsatmalar. M.: MSHA, 2011.

2.<http://webzona.org/article/a-3.html>

3.<http://www.frolov-lib.ru>

4.<http://ru.wikipedia.org/wiki/веб-сайт>